

Vlaams
Parlement

stuk **1363** (2011-2012) – Nr. 4
ingediend op 21 december 2011 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid

Hoorzitting

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Jean-Jacques De Gucht

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Patrick Janssens;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:

- 1363 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Advies Kinderrechtencommissariaat
– Nr. 3: Amendement

INHOUD

I. Uiteenzetting door de heer Bruno Van Obbergen, kinderrechtencommissaris	4
II. Uiteenzetting door de heer Rob De Donder, coördinator Vlaamse Jeugdraad	7
III. Bespreking	10
Gebruikte afkortingen	15
Bijlage: Advies van de Vlaamse Jeugdraad.....	17

Op 6 december 2011 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het ontwerp van decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, met de heer Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris, en de heer Rob De Donder, coördinator van de Vlaamse Jeugdraad. Het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Jeugdraad lichtten tijdens de hoorzitting hun advies bij het ontwerp van decreet toe.

Het advies van het Kinderrechtencommissariaat is afzonderlijk verschenen (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1363/2). Het advies van de Vlaamse Jeugdraad is opgenomen als bijlage bij dit verslag.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER BRUNO VAN OBBERGEN, KINDERRECHTENCOMMISSARIS

De heer Bruno Vanobbergen: Voorzitter, commissieleden, dames en heren, het Kinderrechtencommissariaat heeft zich grondig gebogen over dit ontwerp van decreet en heeft een advies geformuleerd.

We hebben het ontwerp van decreet bekeken met betrekking tot het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleid en zijn over een aantal zaken bijzonder verheugd. Eerst en vooral plaatst het ontwerp van decreet zich in een jonge traditie om het jeugdbeleid en kinderrechtenbeleid te integreren en op elkaar af te stemmen. De verschillende actoren in beide domeinen worden dichter bij elkaar gebracht. Tegelijk wordt aandacht besteed aan de verdere uitbouw van de bestaande instrumenten. We zijn blij dat de evaluatie van de kind- en jongere-effectrapportage bijvoorbeeld als punt van aandacht naar voren wordt geschoven.

Al is het niet altijd even duidelijk hoe ver de integratie precies gaat. De memorie van toelichting heeft het soms over een jeugdbeleidsplan, soms over een jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. Er werd altijd gezegd dat er wordt gestreefd naar één geïntegreerd plan, maar voor ons is dat nog niet altijd even zichtbaar. Blijft er nog een apart jeugdbeleidsplan en een actieplan kinderrechten bestaan, of worden ze op elkaar afgestemd?

We zijn ook positief over het feit dat er een decretale basis wordt gecreëerd voor een koepelorganisatie die de voorbereiding, de redactie en de verspreiding van een alternatief rapport in het kader van de VN-rapportage verzorgt. We zijn overtuigd van het belang van één huis of instelling. Het streven naar het bij elkaar brengen van verschillende bestaande organisaties is een interessant gegeven. Hier zitten zeker mogelijkheden tot een sterkere ondersteuning van het jeugdbeleid, al blijft de positie van de Jeugdraad binnen deze nieuwe instelling nog te onduidelijk om van een eenduidige stap voorwaarts te spreken.

Naast deze positieve elementen wil ik graag enkele bekommernissen formuleren. Die hebben betrekking op de voorgestelde structuur van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. Ik wil ook een bedenking formuleren bij de rapportage van het gevoerde jeugd- en kinderrechtenbeleid aan het Vlaams Parlement en aan het Kinderrechtencommissariaat. Ik wil ook aandacht besteden aan de positie van de Jeugdraad binnen het groter geheel.

Ik ga niet dieper in op onze bekommernis over informatie. Bij de bespreking van het Vlaams Jeugdbeleidsplan en het Vlaamse actieplan heb ik daar aandacht aan besteed. Vooral als het gaat over de coördinatie van informatie voor kinderen en jongeren, maar ook voor groepen die met kinderen in contact komen, als het gaat over aansluiting zoeken met andere beleidsdomeinen dan het jeugdbeleid, dan zijn we vragende partij om ook die elementen duidelijk uit te bouwen. Op dat vlak blijven we op onze honger zitten. In het ontwerp van decreet zien we die elementen onvoldoende ingebed.

De eerste belangrijke bekommernis heeft betrekking op de voorgestelde opbouw en de structuur van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. In het ontwerp van decreet steunt

dit op twee grote pijlers: de vier prioritaire doelstellingen die ook al in het jeugdbeleidsplan stonden, en als aanvulling de ‘concluding observations’ die vorig jaar door het VN-Comité voor de Rechten van het Kind zijn geformuleerd. Beide elementen, de prioritaire doelstellingen en de concluding observations moeten op die manier het volledige jeugd- en kinderrechtenbeleid dekken.

We juichen toe dat de concluding observations hier expliciet aan bod komen. In de memoerie van toelichting wordt ook aangegeven dat zij een belangrijke aanvulling vormen op de vier prioritaire doelstellingen. Volgens ons is er echter nog een probleem, dat vooral te maken heeft met de manier waarop naar die concluding observations wordt gekeken. ‘Concluding observations’ zijn volgens ons een puur reactief gegeven. Ze zijn met andere woorden aanbevelingen bij en na een gevoerd beleid. Ze hebben vooral een corrigerende functie. Ze hebben absoluut niet de pretentie om een volledig kinderrechtenbeleid te dekken. Ze zijn een soort vertaling van signalen bij het gevoerde beleid. Ze vormen dus geen beleid op zich.

Er wordt aangegeven dat die concluding observations om de vijf jaar geformuleerd zouden moeten worden. In de praktijk is dat niet het geval. De laatste concluding observations werden zeven jaar na de vorige geformuleerd. Op die manier zou een legislatuur kunnen worden overgeslagen. Zo werd in 2010 een hele reeks concluding observations eformuleerd. Als er in 2015 een nieuw Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan zal moeten worden geschreven, zullen we nog geen nieuwe concluding observations hebben. Waarop moeten we ons op dat moment dan oriënteren? Niet op de concluding observations van 2010, want die zullen de komende jaren al aangepakt zijn. We zitten daar dus spontaan met de reflex om ons te oriënteren op het bredere kinderrechtenkader, het kader dat wordt aangereikt door het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Waarom oriënteren we ons dan niet onmiddellijk op dat kader? Het VN-Comité formuleert hier al vier heel duidelijke richtlijnen over het vormgeven van een kinderrechtenbeleid. Ten eerste moet het actieplan integraal deel uitmaken van de beleidsplanning en moet het gestoeld zijn op de rechten van het kind. Ten tweede moet het actieplan bestaan uit concrete doelstellingen, indicatoren en tijdschema’s. Ten derde moeten er gepaste budgetten worden uitgetrokken om die doelstellingen te realiseren. Ten vierde moet het plan vormgeven aan de principes en bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, de facultatieve protocollen en het actieplan ‘A world fit for children’.

Ik wil duidelijk in de verf zetten dat dit geen puur formalistische opmerking is. Het gaat er niet om dat het per se die richtlijnen moeten zijn en niet de andere. Onze zorg is ingegeven door het feit dat, als we de richtlijnen van het VN-Comité geen plaats geven in de bestaande structuur, de kans bestaat dat we belangrijke thema’s over het hoofd zullen zien. Zo wacht er ons een belangrijke discussie over het jeugdrecht – sommigen spreken al over het jeugdsanctierecht – in Vlaanderen. Dat moet een duidelijke plek krijgen binnen een jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. De twee pijlers die nu worden aangereikt, komen daar onvoldoende aan tegemoet.

Een tweede zorg betreft het rapporteren aan het Vlaams Parlement en het Kinderrechtencommissariaat. Het nieuwe decreet kent twee belangrijke wijzigingen in vergelijking met het voorgaande. De eerste wijziging betreft de frequentie van rapporteren, de tweede de inhoud van de rapportage.

Voortaan zal er tweemaal per legislatuur worden gerapporteerd over het gevoerde jeugd- en kinderrechtenbeleid: halfweg en op het eind. We begrijpen die wijzigingen en hebben daar ook geen probleem mee, tenminste als het de bedoeling is om halfweg een grondige evaluatie te maken om na te gaan in welke mate er extra maatregelen moeten komen om het plan te kunnen uitvoeren tegen het einde van de legislatuur.

Vanuit die optiek is de inhoud van de rapportage bijzonder belangrijk. Op dat punt lijkt het ontwerp van decreet een verarming. Waar in het vorige decreet drie elementen werden aangegeven waarover moest worden gerapporteerd, wordt er nu nog slechts één element naar voren geschoven, namelijk het gevoerde Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid. Een rapportage over de implementatie van de rechten van het kind en een rapportage over de genomen internationale initiatieven op het vlak van het jeugd- en kinderrechtenbeleid, vallen weg. Ook hier grijpen wij terug naar de aanbevelingen en richtlijnen van het VN-Comité als ankerpunten voor het vormgeven van de structuur van die rapportage. Het VN-Comité schuift verschillende elementen naar voren. Het stelt dat het belangrijk is te rapporteren over de genomen overheidsmaatregelen, de follow-up, de monitoring, het budget en ten slotte over de ervaren moeilijkheden die bij voorkeur aan de hand van statistische gegevens worden geïllustreerd.

Onze derde zorg heeft betrekking op het recht op inspraak en op participatie van kinderen en jongeren. Ze hebben het recht om hun mening te uiten en aan die mening moet passend belang worden gehecht. In het vorige decreet kreeg dit op twee manieren een vertaling. Enerzijds was er hoofdstuk III, dat het doen en laten van de Jeugdraad omschreef, en anderzijds kwamen in hoofdstuk V de werkings- en projectsubsidies voor participatie-initiatieven aan bod. Wat dat laatste betreft, die blijven ook in het nieuwe ontwerp van decreet stevig ingebed. Wat de positie van de Jeugdraad betreft, merken we toch een aantal fundamentele veranderingen. We vrezen ten eerste dat het ontwerp van decreet kan leiden tot een verarming van de opdrachten van de Jeugdraad en ten tweede stellen we ons vragen inzake het garanderen van de onafhankelijke positie van de Jeugdraad. Op die twee elementen wil ik graag nog even kort ingaan.

Als we het ontwerp van decreet vergelijken met het voorgaande decreet, dan zien we dat er wordt voorgesteld om de Vlaamse Jeugdraad niet langer als een vereniging te beschouwen. We zien ook dat de Jeugdraad geen expliciet mandaat meer zou hebben om de jeugd en het jeugdwerk te vertegenwoordigen op nationale en internationale fora. Het lijkt ons nochtans belangrijk dat dit geëxpliciteerd wordt, bijvoorbeeld wanneer het gaat om de bijdrage van de Vlaamse Jeugdraad bij het tot stand komen van een alternatief kinderrechtenrapport of wanneer het gaat om het formuleren van proactieve adviezen, bijvoorbeeld ten aanzien van de federale overheid. We merken ook dat de Vlaamse Jeugdraad geen expliciet mandaat meer krijgt om in functie van zijn adviesopdracht overleg te plegen met provinciale en gemeentelijke jeugdraden, studiewerk te verrichten, inspraak- en participatieprocessen op gang te brengen en samenwerking aan te gaan met internationale partners.

Deze elementen komen in de memorie van toelichting wel aan bod, maar ze komen in het ontwerp van decreet slechts heel miniem of niet aan bod. Ze lijken ons nochtans erg belangrijk. Wij beschouwen de Vlaamse Jeugdraad immers als een vereniging die de participatie van minderjarigen aan het beleid structureel mogelijk maakt. Minderjarigen hebben stemrecht noch stemplicht en juist om dit gebrek aan recht op inspraak en participatie op te vangen, stipuleerde het vorige decreet de opgesomde elementen heel duidelijk. Ze werden expliciet mogelijk gemaakt voor de Vlaamse Jeugdraad.

Dankzij eigen middelen, maar ook dankzij die regelgeving is de Vlaamse Jeugdraad geëvolueerd van een jeugdwerkbelangenorganisatie naar een jeugd- en jeugdwerkbelangenorganisatie. We vrezen dat de voorgestelde herstructurering te weinig garanties biedt om deze belangrijke functie te blijven vervullen. De memorie van toelichting spreekt in dit verband over een convenant tussen de instelling en de Jeugdraad, maar een convenant is voor ons veel minder krachtig dan een echte decretale verankering van de middelen en de mandaten.

Voor ons is het zeker een goede zaak dat de Vlaamse overheid probeert om de overlap in functies bij verschillende organisaties en instellingen te vermijden. Binnen heel deze operatie is het recht op participatie van minderjarigen op Vlaams niveau voor ons bijzonder

belangrijk. We willen heel graag dat recht op participatie sterker decretaal verankerd zien. Kortom, wat nu artikel 7 en 8 van het ontwerp van decreet is, vormt voor ons vooralsnog geen volwaardig alternatief voor de vroegere artikelen 9, 10, 11, 12, 15 en 17.

Dit zijn onze belangrijkste elementen van analyse en bekommernissen in een notendop, die omstandiger en uitgebreider geformuleerd zijn in het advies.

II. UITEENZETTING DOOR DE HEER ROB DE DONDER, COÖRDINATOR VLAAMSE JEUGDRAAD

De heer Rob De Donder: Voorzitter, dames en heren, het belang van het ontwerp van decreet inzake het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid valt niet te onderschatten.

Waar dient dit ontwerp van decreet voor? Enerzijds biedt het een decretale onderbouw voor de instellingen en instrumenten aangaande het jeugd- en kinderrechtenbeleid, anderzijds regelt het de subsidiëring en de erkenning van de jeugdorganisaties die op Vlaams niveau werken.

Ik zal uiteraard iets meer klemtoon leggen op het tweede gedeelte over de subsidiëring en ondersteuning van de jeugdorganisaties.

De Vlaamse Jeugdraad heeft in de voorbereiding van dit ontwerp van decreet samen met vertegenwoordigers uit de jeugdsector in een reflectiegroep gezeten, die georganiseerd werd door de afdeling Jeugd. We hebben de hele rit samen gereden om tot een goed resultaat te komen. Het is ook zo dat we in een proces zitten met betrekking tot de herstructurering van de bovenbouw. Dat betekent dat de Vlaamse Jeugdraad, het Vlaams Informatiepunt Jeugd en het Steunpunt Jeugd aan een gemeenschappelijke werktafel zitten om aan die herstructurering te werken.

Toch hebben we nog heel wat bedenkingen bij dit ontwerp van decreet. Aan sommige bedenkingen is ondertussen tegemoetgekomen, wat uiteraard te maken heeft met het tijdstip waarop ons advies is uitgebracht. Ik zal in mijn betoog een aantal goede keuzes bevestigen, maar ook een aantal punten aanbrengen die in onze ogen nog voor verbetering vatbaar zijn.

Het spreekt vanzelf dat alle instrumenten die er waren met betrekking tot het jeugd- en kinderrechtenbeleid moeten worden versterkt. Het ontwerp van decreet is zeker een goede poging om alle bestaande instrumenten te behouden. We hebben daar op zich niet veel fundamentele bedenkingen bij, want we vinden dat heel vaak de goede keuzes zijn gemaakt en we zien niet meteen iets cruciaals wegvallen. Ik wil benadrukken dat we blij zijn dat bij de invulling van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan een ruime benadering, in diverse domeinen en met bijzondere aandacht voor het kinderrechtenbeleid, behouden blijft.

We zijn wel enigszins geschrokken over het opnemen van vier strategische doelstellingen voor dat Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. Ik durf mijn hand er niet voor in het vuur steken dat die vier doelstellingen de goede doelstellingen zijn. Er is nooit een traditie geweest om in de decreetteksten doelstellingen te formuleren ter zake. Dat is altijd het voorwerp van een proces geweest. Ik zou dan ook veeleer het advies geven om die punten niet op te nemen in de decreetstekst, wegens het risico dat ze beperkend zouden kunnen werken. Dat is des te meer zo omdat er een toevoeging is gebeurd met betrekking tot de adviesplicht van de Vlaamse Jeugdraad. Er is immers bepaald dat de Vlaamse Regering adviezen vraagt aan de Vlaamse Jeugdraad met betrekking tot zaken die te maken hebben met de uitvoering van het Vlaams Jeugdbeleidsplan. Dat betekent dat die vier strategische doelstellingen bepalend zijn voor de inhoud van dat jeugdbeleidsplan en ook deels – wat het onderdeel van de adviesplicht betreft – voor de werking van de Vlaamse Jeugdraad.

Gewoon omdat we betwijfelen of die vier doelstellingen de goede doelstellingen zijn, pleiten we ervoor ze niet op te nemen.

Dan is er de herstructurering van de instellingen voor jeugdbeleid, ook wel eens de bovenbouw genoemd. Dat die herstructurering er is gekomen, is deels een goede zaak. De Vlaamse Jeugdraad en vele partners in de jeugdsector vinden het heel verstandig dat er aan die oefening is begonnen. Het is uiteraard geen fundamentele, zware, volledige her-tekening van die bovenbouw. De minister heeft ervoor gekozen drie vzw's te doen fusioneren. De Vlaamse Jeugdraad heeft zich in dat proces geëngageerd, omdat we ons eigenlijk ook al in een proces bevonden met onze zusterorganisatie Steunpunt Jeugd, waarbij we sowieso streefden naar een meer geïntegreerde en beter afgestemde werking. Het proces is bezig en is gebaseerd op vertrouwen, zowel vertrouwen van de drie organisaties in elkaar, maar ook van die organisaties in de Vlaamse overheid en de minister van Jeugd, en vice versa. Dat is belangrijk.

De heer Vanobbergen maakt een juiste analyse dat in de decreetteksten heel veel zekerheden die de Vlaamse Jeugdraad had, verdwenen zijn. Ik denk aan de procentuele garantieregeling om de middelen voor de Jeugdraad te bepalen. Ook is er het feit dat de Jeugdraad een aantal processen doorloopt alvorens adviezen uit te brengen, met het opzetten van participatieve trajecten, met het in het leven roepen van overleg met het jeugdwerk, maar ook met anderen, en met het verrichten van studiewerk.

Nu zouden we kunnen vragen dat die dingen worden opgenomen in het ontwerp, maar dat is niet onmiddellijk de houding die we op dit ogenblik aannemen bij deze herstructureringsoefening. Omdat we uitgaan van vertrouwen, hebben we dat bewust niet gedaan. Dat neemt echter niet weg dat we die zaken ontzettend belangrijk vinden en een aantal toekomstverwachtingen hebben, die we nauwgezet zullen volgen. We vinden het ook absoluut niet erg dat andere partners dat mee zullen opvolgen. Dan gaat het over de manier waarop voorafgaande processen worden ingevuld, maar er is ook nog een ander punt, waarop wél wordt ingegaan in het ontwerp van decreet. Het personeelskader van de vzw Vlaamse Jeugdraad zal weliswaar concreet opgaan in een bredere vzw, maar dat betekent niet dat de raad op zich, namelijk het maandelijks bijeenkomen van 24 jongeren en jongerenorganisaties om adviezen uit te brengen, aan de kant moet worden geschoven. Het is een geruststelling dat het ontwerp van decreet bepaalt dat de raad zal blijven bestaan.

Dat betekent ook dat het belangrijk is om eens te kijken naar de manier waarop die raad werkt, naar wat de decreettekst bepaalt over het uitbrengen van adviezen door de raad. Zo bepaalt het ontwerp dat het mogelijk is om de termijn om adviezen uit te brengen, enigszins in te korten. Voordien konden we minimaal een maand werken aan een advies, maar nu wordt in de mogelijkheid voorzien om die termijn te reduceren tot tien werkdagen. Dat is vrij weinig. Ik merk dat andere raden tegenwoordig gigantisch veel spoedadviezen uitbrengen. Dat geldt ook voor de strategische adviesraden. Dat leidt soms tot een aantal procedures via e-mail, wat in mijn ogen niet de ideale invulling van adviesverlening is. Vanuit het oogpunt van de Vlaamse Jeugdraad, die met jongeren en jongerenorganisaties werkt, is dat zeker niet goed. Daarom zouden we de eerdere afspraak willen behouden. Die komt erop neer dat als het nodig zou zijn om op minder dan een maand tijd een advies uit te brengen, daarover een afspraak kan worden gemaakt met de raad.

Misschien is het een detail en ben ik iets te principieel ter zake, maar ik vind het ook jammer dat er geen termijn meer is opgenomen als het gaat over het geven van een antwoord op de adviezen van de Vlaamse Jeugdraad. Voordien was het eigenlijk de gewoonte dat er binnen de zestig dagen een antwoord kon worden geboden op een advies van de Vlaamse Jeugdraad. Daar konden we af en toe gebruik van maken. Nu is die termijn weggelaten, wat ervoor zou moeten zorgen dat de Jeugdraad weinig stokken heeft om mee te slaan op het moment dat antwoorden op adviezen uitblijven.

Wat betreft de ondersteuning van het jeugdwerk op het Vlaamse niveau hebben we veel gedetailleerde zaken geschreven in ons advies. Sommige zaken zijn behouden, andere niet. Ik wil iets positiefs zeggen over de filosofie die in dit ontwerp van decreet is gehanteerd. Er is een poging geweest om een manier van werken, die voorheen enkel toegankelijk was voor landelijke jeugdverenigingen, over te brengen naar de andere werkvormen in het decreet Vlaams Jeugdbeleid, de organisaties die met informatieparticipatie bezig zijn, en de organisaties die met cultuureducatie bezig zijn.

Het systeem dat nu wordt vooropgesteld, is een gelijkschakeling, waarbij voor elke organisatie wordt vertrokken van een modulesysteem. Organisaties kunnen een aantal modules samenstellen volgens bepaalde formules die in het decreet staan. Dat geldt voor de drie werkvormen. De werkvormen zijn allemaal verschillend, en bijgevolg zijn ook de modules waaruit kan worden gekozen, inhoudelijk verschillend.

In de wijze van invulling van de modules die neerkomen op de output, het aantal uren dat moet worden gepresteerd en het aantal jongeren dat moet worden bereikt, valt op dat we een zekere logica hebben gehanteerd, die gebaseerd is op de praktijk van de landelijke jeugdverenigingen, waar het klassieke jeugdwerk grotendeels onder valt. Vanuit de modules die worden gehanteerd, is gepoogd om die zaken te vertalen naar de andere werkvormen. Hier en daar resulteert dat in verwachtingen naar de werkvormen die soms wat te zwaar zijn. In ons advies hebben we wat kleine suggesties gedaan om sommige modules wat draagbaarder te maken. Dat heeft te maken met het aantal keren dat je modules in aanmerking neemt, en met de duur van een aantal modules. Dat is een vrij technische kwestie.

In dit ontwerp van decreet zitten behoorlijk wat projectensystemen. Dat is een heel goede zaak. Het systeem van aanvullende projectsubsidies is zo'n systeem. Organisaties die worden erkend binnen een van de werkvormen kunnen projectsubsidies krijgen. Dat is goed, maar het gaat over projecten die organisaties alleen kunnen aanvragen voor zaken die niet waren gepland in de beleidsnota die ze hebben ingediend voor een structurele subsidiëring voor de komende vier jaar. Het lijkt ons correcter dat te vervangen door een afspraak dat je enkel projecten kunt indienen die niet in aanmerking worden genomen in het convenant dat je hebt afgesloten met de Vlaamse overheid. Het kan goed zijn dat een structurele subsidiëring voor een bepaald project in de meerjarenplanning niet wordt toegekend. Het project kan dan misschien wel worden uitgevoerd met projectsubsidies.

Ik kreeg de vraag of de Vlaamse Jeugdraad iets kan zeggen over de plaats van het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Die vraag is niet gemakkelijk. Dat staat niet centraal in dit ontwerp van decreet. Bepaalde zaken in ons advies refereren daar wel aan.

Vandaag vinden er in Vlaanderen en vooral in de grote en middelgrote steden behoorlijk wat fusiebewegingen plaats tussen organisaties die jeugdwerk aanbieden aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Daardoor zijn vaak maar een of twee vzw's bezig met die doelgroep, terwijl daar traditioneel vijf of zes deelwerkingen mee bezig waren. Dat maakt het moeilijk voor organisaties die deze werking ondersteunen, om de ledenaantallen te halen.

Het kan waardevol zijn om na te denken over het inperken van bepaalde modules. Organisaties argumenteren dat het moeilijk is om twee uren met een bepaalde doelgroep te werken: jongeren met een handicap, laaggeschoolde jongeren enzovoort. Dit kan een aanrijpingspunt zijn om hierover na te denken.

Over het intersectoraal werken heb ik geen advies. Dit ontwerp van decreet gaat in op wat traditioneel door de jeugdsector wordt gedaan, maar heel wat organisaties doen ook

activiteiten die op de grens zitten met andere domeinen zoals Welzijn en Onderwijs. Dat is altijd een oud zeer geweest. Die organisaties zeggen dat dit niet wordt gehonoreerd, dat er geen beleidskader is. Dat klopt ook, maar wij hebben daar zelf ook geen oplossing voor. Ik kan daaruit alleen maar concluderen dat de minister van Jeugd dit niet alleen kan. Als er een kader moet worden ontwikkeld voor het intersectoraal werken, dan zal de minister van Jeugd dat alleen met andere ministers kunnen aanpakken.

Als dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd, moeten de uitvoeringsbesluiten worden besproken met de sector en de Vlaamse Jeugdraad. Ik denk aan het systeem van beoordeling. Ten opzichte van de vorige versie zijn er wel wat veranderingen in dit ontwerp van decreet. Niet iedereen kent daarvan de implicaties. Zullen er organisaties uitvallen? Hoe zal de bovenbouw evolueren? Het moet de ambitie zijn van de reflectiegroep om samen met de sector de implementatie van dit ontwerp van decreet actief op te volgen en geregeld te evalueren.

III. BESPREKING

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Ik dank de beide heren voor hun uiteenzetting, maar er moet me iets van het hart. De mensen die vorige week om deze hoorzitting vroegen, zijn hier niet aanwezig, dus ik dacht dat de dames in staking waren. Ik zie dat er twee mannen van CD&V aanwezig zijn en dat er op het einde van de toelichtingen nog een dame is binnengekomen.

Ik heb nog een vraag aan de sprekers: waren jullie betrokken bij de totstandkoming van het ontwerp van decreet en zo ja, hoe was de procedure?

De heer Chokri Mahassine: Ik dank de beide heren voor hun positieve, maar ook kritische bedenkingen over dit ontwerp van decreet.

Eind juni is het advies van de Vlaamse Jeugdraad hier binnengekomen. De minister geeft in de memorie van toelichting een degelijke verantwoording waarom sommige opmerkingen wel en andere niet worden gevolgd. De adviezen zijn vrij technisch. Ik heb echter niet zo veel fundamentele opmerkingen gehoord. Dat heeft vast te maken met het proces dat jullie samen hebben afgelegd. Het advies van het Kinderrechtencommissariaat is nog maar zeer recent beschikbaar. Wat is daar de reden voor? Was er geen advies gevraagd?

Ik begrijp dat het Kinderrechtencommissariaat er vrij positief tegenover staat en dat de integratie van het jeugd- en kinderrechtenbeleid zoals het hier in het ontwerp van decreet is opgenomen, in de toekomst zeker nog verder mag gaan.

Zowel het Kinderrechtencommissariaat als de Vlaamse Jeugdraad betreurt dat er inzake het kinderrechtenbeleidsplan slechts vier prioritaire doelstellingen werden vastgelegd en vrezen dat kinderrechten niet aan bod zullen komen in sommige beleidsdomeinen. Die kritiek is zeer begrijpelijk, maar anderzijds moeten we ook het evenwicht zoeken tussen de strategische bepalingen in een decreet en de bepalingen in het plan, dat wat meer gedetailleerd kan zijn. Bij de bespreking van het ontwerp van decreet zullen we die zorg zeker voorleggen aan de minister.

Ik ben het er mee eens dat de aanspreekpunten voor het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de verschillende administraties beter moeten worden omkaderd. Daarmee valt of staat het welslagen. Er moet worden gezocht naar versterking. Zij moeten immers garant staan voor de uitvoering van het jeugd- en kinderrechtenbeleid op alle beleidsdomeinen.

Mijnheer Vanobbergen, u stelt dat niet alleen kinderen, maar ook volwassenen moeten worden geïnformeerd. Hoe kan dit volgens u in de praktijk gebeuren?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik heb enkele vragen over het doelgroepenbeleid. In het advies van de Jeugdraad staat expliciet dat daar te weinig aandacht voor is en dat er op geen enkele manier stimulansen worden gegeven om het werken met doelgroepen te honoreren. Binnen het uitwerken van de verschillende modules had men volgens mij, via een bonussysteem of zo, toch werkingen kunnen uitdenken die daar wel specifiek op inzetten en ook op het intersectoraal of transversaal beleid.

Uit discussies over het lokaal jeugdbeleid blijkt dat net de grote vraag te zijn: op welke manier kunnen we inzetten op transversaal werken? De nood is namelijk erg hoog. In de discussies over de onschoolbare jongeren wordt ook vaak gezegd dat we die problematiek niet met onderwijs alleen kunnen aanpakken en de handen in elkaar moeten slaan. Er is echter nog steeds geen beleidsdomein dat het initiatief wil nemen om ervoor te zorgen dat dat effectief wordt vertaald naar middelen en in de praktijk wordt gezet. Anders blijft dat inderdaad bij woorden. Iedereen erkent dat transversaal werken essentieel is om die kwetsbare groepen te bereiken. Dat moet echter ook worden weerspiegeld in het honoreren van die initiatieven. U hebt een aantal suggesties gedaan, bijvoorbeeld het verlagen van de drempel en het verminderen van het aantal uren. Kunnen we nog een stapje verder gaan?

Wat is de stand van zaken wat die cultuur-educatieve verenigingen betreft? U hebt een aantal opmerkingen gemaakt over de groep rond participatie en informatie. Zijn er nog wijzigingen gebeurd aan jullie laatste advies, bijvoorbeeld rond onderzoek, het verlagen van de leeftijd enzovoort? Nee? Dan is dit dus de laatste versie.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Volgens het Kinderrechtencommissariaat is het nieuwe ontwerp van decreet bescheidener in zijn participatieambitie. Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

U vraagt zich af waarom niet wordt gekozen voor één geïntegreerd plan dat de richtlijnen van het VN-Comité volgt. Waarom zou u kiezen voor twee afzonderlijke plannen en niet voor dat geïntegreerd plan?

De heer Bruno Vanobbergen: We zijn geen directe partner, het is niet onze opdracht om de totstandkoming van het decreet volledig te begeleiden. Het ontwerp van decreet past binnen een bredere beweging, waar ook het Vlaams Jeugdbeleidsplan en het Vlaams Actieplan Kinderrechten in passen. We spelen een rol als geïnteresseerde partner op afstand. Meer concreet is er de reflectiegroep binnen de afdeling Jeugd, waarbinnen verschillende partners en actoren, zoals de Vlaamse Jeugdraad, over zulke thema's van gedachten wisselen. Wij zijn daarin een actieve partner.

We hameren inderdaad zeer sterk op het belang van het degelijk informeren, niet alleen van kinderen en jongeren, maar evenzeer van volwassenen die met kinderen en jongeren in contact komen. In dossiers of adviezen die wij de voorbije periode hebben geformuleerd, bijvoorbeeld over de ziekenhuisscholen en het recht op onderwijs voor langdurig zieke kinderen, hebben wij daar steeds zeer sterk op gehamerd. Het is belangrijk dat de scholen steeds goed geïnformeerd zijn over de ondersteuningsmogelijkheden waarover kinderen die langdurig ziek zijn, kunnen beschikken, en dat ze daar ook steeds over communiceren. Sinds 1 september zijn ze daar ook toe verplicht.

Dat is een concreet voorbeeld. Daarnaast hebben we in ons dossier over geweld tegenover kinderen en jongeren heel nadrukkelijk gewezen op onze vaststelling dat heel wat kinderen en jongeren verloren lopen binnen de jeugdhulp. Het is belangrijk om de directe omgeving van kinderen te ondersteunen en te informeren zodat die een eerste wegwijzer kan zijn. We kijken bijvoorbeeld naar het CLB op school en naar de Jongeren Advies Centra als het specifiek gaat over geweld of kindermishandeling.

Dit zijn twee concrete voorbeelden van hoe we suggesties hebben geformuleerd met betrekking tot het goed en degelijk informeren van volwassenen wat betreft informatie die voor kinderen en jongeren van belang is.

Inzake de meer bescheiden invulling van participatie in het ontwerp van decreet is het voor ons belangrijk om het onderscheid te maken tussen de verschillende modules. Wij stellen vast dat ze duidelijk ingebed blijven, dat heel wat participatiemogelijkheden van kinderen en jongeren verzekerd zijn, maar daarnaast is er de Vlaamse Jeugdraad. Die is een belangrijke pion en heeft een belangrijk mandaat om de participatie van kinderen en jongeren aan het Vlaamse beleid te verzekeren. In ons advies hebben we aangegeven – en daarin ligt volgens ons de meer bescheiden opstelling – dat het expliciteren van de mandaten van de Vlaamse Jeugdraad veel minder duidelijk, veel minder scherp en veel minder afgebakend is in vergelijking met het voorgaande decreet.

De opmerking over het plan, wijst op een misverstand. Het is zo dat we heel duidelijk ijveren voor een geïntegreerd plan: één plan dat aandacht besteedt aan het jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid, één plan dat het jeugdbeleid vorm zal geven, bekeken door de bril van de kinderrechten en het kinderrechtenverdrag.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik had graag vernomen waarom u kiest voor een integraal plan, om ook de minister te kunnen overtuigen. Ook ik denk dat één integraal plan beter is dan een tweede plan naast het bestaande kinderrechtenplan. Graag kreeg ik een paar punten waarmee u aantoont dat een geïntegreerd plan beter is.

De heer Bruno Vanobbergen: Ik meen dat de minister daar al grotendeels van overtuigd is. Wat ik heb willen opwerpen, is dat het in het woordgebruik van de memorie van toelichting niet altijd even duidelijk is of we naar een jeugdbeleidsplan gaan of naar een jeugdbeleidsplan en een kinderrechtenbeleidsplan. Maar, er zitten al heel veel elementen in die heel duidelijk in de richting van een geïntegreerd plan wijzen.

Waarom een geïntegreerd plan? Ik kan daar heel kort op antwoorden. We zijn ervan overtuigd dat het Kinderrechtenverdrag een heel duidelijke kapstok biedt om een Vlaams jeugdbeleid uit te tekenen. Het Kinderrechtenverdrag is heel erg comprehensief: het heeft eigenlijk betrekking op alle levensdomeinen van kinderen en jongeren, van onderwijs over gezondheidszorg, hulpverlening en informatie tot recht op spel. Alle elementen die van belang zijn in het leven van kinderen en jongeren zijn in het Kinderrechtenverdrag opgenomen. Het verdrag is daarom de kapstok om een Vlaams jeugdbeleid vorm te geven.

De heer Rob De Donder: De totstandkoming van het ontwerp van decreet heb ik in mijn inleiding geschetst. De Vlaamse Jeugdraad was in dat proces betrokken via een reflectiegroep, georganiseerd door de afdeling Jeugd. Het waren lange bijeenkomsten, gespreid over maanden. Daarnaast hebben we op eigen initiatief tussentijds een proactief advies uitgebracht. Het is een versie die afwijkt van dit uiteindelijke advies. Het komt er dus op neer dat de Vlaamse Jeugdraad tweemaal advies heeft uitgebracht.

Ik zal eerst antwoorden op de laatste vraag, die over de moduleregeling, in het bijzonder voor de organisaties die met cultuureducatie bezig zijn. Ik kan alleen maar zeggen dat de zaken die in ons advies staan, nog steeds gelden. Mijn opmerkingen en suggesties, zeker over de duur van activiteiten en over het aantal keer dat men modules kan hanteren, liggen er nog altijd.

Op de vraag inzake informatie heeft de heer Vanobbergen al een interessant antwoord gegeven. Ik wil er alleen aan toevoegen dat de vraag hoe we jongeren kunnen informeren,

niet zo gemakkelijk te beantwoorden is. Ik weet dat jongeren niet zo functioneren dat ze naar één website gaan om geïnformeerd te worden over alles waarmee ze bezig zijn. Jeugdinformatie kan je alleen maar oppakken vanuit verschillende levensdomeinen en ook vanuit heel veel verschillende partners. Niet alle activiteiten met betrekking tot jeugdinformatie kunnen in dit ontwerp van decreet worden gegoten, ook andere decreten, andere domeinen moeten daarmee bezig zijn, maar dit ontwerp van decreet is wel een belangrijke stap en de bevoegdheden van de minister van Jeugd zijn erg belangrijk.

In dit ontwerp van decreet zitten uiteraard organisaties die ter zake zelf producten ontwikkelen en acties doen, maar daarnaast is er natuurlijk ook de nieuwe instelling Jeugd die het gevolg is van de fusieoefening van de vroegere organisaties, waaronder het VIP Jeugd. Het VIP Jeugd heeft tot op vandaag de coördinerende rol om wat gebeurt, te stroomlijnen. Het VIP Jeugd moet ook de blinde vlekken bepalen en ervoor zorgen dat ze ingevuld worden. Het blijft een uitdaging om de toekomstige verhouding tussen de verschillende informatiespelers en de nieuwe instelling goed te definiëren.

Als we daar vandaag met de drie partners over spreken, is de ambitie er om dat te doen op een manier die in het verlengde ligt van wat het VIP Jeugd vandaag doet, in die zin dat de coördinerende ambitie – al is de naam misschien niet zo goed gekozen – moet worden voortgezet. Het is in ieder geval een partner die op Vlaams niveau goed naar het werkveld kijkt en stimulansen geeft. Soms staat de sector een beetje kritisch ten aanzien van de zogezegde coördinerende rol van zo'n instelling, die ook middelen zou uitdelen en zo meer. Er kan nog eens over nagedacht worden, maar het is alleszins de ambitie om het bewaken van het overzicht niet achterwege te laten.

Er werden vragen gesteld over het werken met doelgroepen. Ik kan wel zeggen dat er specifieke denkoefeningen zijn geweest, maar die hebben niet geresulteerd in specifieke adviezen en zeker niet in adviezen die ik hier naar voren kan brengen als gedragen adviezen vanuit de brede jeugdsector. Het werken met bonussystemen werd inderdaad vermeld door partners, maar dit werd nooit gedragen door de brede jeugdsector. Een kader voor intersectoraal werken werd door de sector altijd als een belangrijk aandachtspunt naar voren geschoven, maar binnen deze oefening is het niet gelukt om er een gemeenschappelijke visie over te ontwikkelen. Ik vrees dat de jeugdsector dat niet alleen kan, noch de minister van Jeugd alleen. Er is nog een bijzondere oefening nodig.

Ik heb mijn opmerkingen over participatie en de Vlaamse Jeugdraad gemaakt. Ik herhaal dat de zaken die de Jeugdraad vandaag doet, volgens onze visie in de toekomst moeten worden gedaan door de nieuwe instelling. Het gaat dus niet alleen over het maandelijks uitbrengen van de adviezen, maar ook over alle voorafgaande processen en in het bijzonder over het opzetten van participatieve processen met kinderen en jongeren. We zijn in dit verhaal gestapt en we werken in vertrouwen met elkaar, ook met de Vlaamse overheid. Het is belangrijk dat mensen hierop wijzen en dit mee in het oog houden.

Ik lees ook de ambities in de memorie van toelichting en ik meen dat het zeker geen kwaad kan om ook in de toekomst de minister, maar ook de instelling zelf, hier regelmatig aan te herinneren. Ik reken erop dat de sector zelf dit ook zal doen. Het is een soort gemeenschappelijke verantwoordelijkheid – maar deze kwestie krijgen we misschien niet direct voor 100 procent opgelost in dit ontwerp van decreet.

Inzake het vraagstuk van het geïntegreerd plan kan ik alleen maar de visie van de heer Vanobbergen onderschrijven. We zijn altijd al van mening geweest dat zo'n plan zo geïntegreerd mogelijk moet zijn.

De voorzitter: Ik dank de beide genodigden voor het vertolken van hun standpunt.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Jean-Jacques DE GUCHT,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
JoKER	jongeren- en kindeffectrapportage
VIP	Vlaams Informatiepunt Jeugd

BIJLAGE:

Advies van de Vlaamse Jeugdraad

ADVIES
**Voorontwerp van decreet houdende een
vernieuwd
jeugd- en kinderrechtenbeleid**

Het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid wil bijdragen tot het versterken van de maatschappelijke positie van kinderen en jongeren en het stimuleren van de diversiteit van en de deelname aan de activiteiten van de jeugdsector. De Vlaamse Jeugdraad geeft advies op de tekst 'Voorontwerp van decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid'.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
29 juni 2011	ADVIES 11/15

Advies Voorontwerp van decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 29 juni 2011, onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren: Jo Baetens, Lieven Casteels, Lies Corneillie, Bert D'hondt, Joris De Bleser, Jef Geboers, Mieke Nolf, Bart Thijs, Tom Van Den Borne

Adviseert met 9 stemmen voor en 1 onthouding omtrent de tekst van het decreet:

1.	de beleidsdoelstellingen in Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan niet te beperken tot 4 en niet te limiteren in het algemeen;	Cfr. p.5
2.	de 'staat van de jeugd' te versterken door een kwalitatief luik toe te voegen gebaseerd op meer onderzoek over kinderen en jongeren tussen 0 en 30 jaar;	Cfr. p.6
3.	artikel 7, omtrent de jeugdraad, aan te passen zodat: <ul style="list-style-type: none"> • de vertegenwoordigingsfunctie van de jeugdraad formeel erkend wordt • het adviesrecht minstens geconcretiseerd wordt naar ontwerpen van decreet of besluit • de adviestermin van de raad in principe één maand omvat • voldoende mogelijkheden open gehouden worden voor de samenstelling van de raad 	Cfr. p.6
4.	artikel 8, omtrent de Vlaamse Instellingen, aan te passen zodat <ul style="list-style-type: none"> • er een financiële zekerheid wordt gecreëerd voor de nieuwe instelling door middel van een procentuele garantie. 	Cfr. p.7
5.	artikel 10, omtrent verenigingen informatie en participatie en hun modules, aan te passen zodat: <ul style="list-style-type: none"> • de definitie analoog wordt aan de definitie van andere organisatietypes; • §2 een extra module 'onderzoek naar de leefwereld van kinderen en jongeren' krijgt; • de minimumduur van de initiatieven jeugdinformatie en participatie, zoals vermeld in modules 1°, 2° en 5°, wijzigt van 2 naar 1 uur; • de mogelijke erkenning van modules 2°, 3°, 4°, 5° en 7° verhoogt van 3 naar 4 maal; • de formulering van §5 2° wijzigt naar 'bij de ontwikkeling van het informatieproduct wordt de jeugd betrokken'; • §6 'over de jeugd' toevoegt aan module 4°; • §7 wijzigt om module 5° uit te breiden in methoden, duur en vraaggerichtheid; • §9 het aantal te beantwoorden vragen van en over de jeugd verlaagt van 1.250 naar 750; 	Cfr. p.8

	<ul style="list-style-type: none"> • het criterium ‘aantal deelnemers per begeleider’ in §3, §4, §6, §7 en §8, 2° vervangen wordt door ‘aantoonbare interne strategie’; 	
6.	<p>artikel 11, omtrent cultuureducatieve verenigingen en hun modules, aan te passen zodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de definitie analoog wordt aan de definitie van andere organisatietypes; • de minimumduur van de cultuureducatieve activiteiten of vormingen, zoals vermeld in modules 1°, 2° en 3°, wijzigt van 2 naar 1 uur; • in §2 de mogelijke erkenning van de module ‘begeleiden van jongeren naar een artistiek product’ verhoogt van 1 naar 3 maal; • §6 wijzigt om de leeftijdsgrenzen aan te passen naar analogie met de rest van het decreet; 	Cfr. p.11
7.	<p>artikel 15, omtrent politieke jongerenbewegingen, aan te passen zodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de definitie analoog wordt aan de definitie van andere organisatietypes; • de formulering over de leeftijdscategorie in het hele decreet uniform is; 	Cfr. p.13
8.	<p>artikel 16, omtrent projectsubsidies, aan te passen zodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de laatste alinea van §2 duidelijker is in formulering van de voorwaarden; • §4 wijzigt om de projectoproep voor subsidiëring van vernieuwend onderzoek te beperken tot de jeugdsector <p>te werken met één enkele indiendatum voor de aanvraag van aanvullende projectsubsidies;</p>	Cfr. p.14
9.	<p>artikel 17, omtrent bijkomende beoordelingscriteria, aan te passen zodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eventuele bijkomende criteria uiterlijk 12 maanden, in plaats van 6, voor de uiterste indiendatum van de beleidsnota bekend zijn; <p>in de uitvoeringsbesluiten een correcte formule op te nemen die samenwerkingsverbanden tussen organisaties vastlegt en stimuleert;</p>	Cfr. p.14
10.	Flexibel om te springen bij de beoordeling van organisaties tijdens de overgangperiode tussen het huidige en het nieuwe decreet.	Cfr. p.15

1. Situering

Het decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid is belangrijk voor kinderen en jongeren en de jeugdsector omdat het onder andere:

- instrumenten voor breed kinderrechten- en jeugdbeleid verankert;
- de subsidiëring van de instellingen Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid regelt ;
- jeugdverenigingen met een Vlaamse relevantie erkent en/of subsidieert.

Het afgelopen jaar was het proces om tot dit vernieuwde decreet te komen prioritair voor de Vlaamse Jeugdraad. Er werd een reflectiegroep opgericht met vertegenwoordigers van de jeugdsector, de afdeling Jeugd en het kabinet van minister Smet. Deze reflectiegroep had als opdracht na te denken over knelpunten in het huidige decreet en voorstellen tot wijziging te formuleren. Ze liet zich inspireren door verschillende werkgroepen en de commissie jeugdwerk van de Vlaamse Jeugdraad.

De ambitie was het ‘decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid’ grondig aan te passen. Zo’n ingrijpend proces vergt tijd. Een ‘overgangsdecreet’ verlengde de looptijd van de beleidsnota’s van jeugdorganisaties om de nodige tijd te creëren. Het decreet dat nu op tafel ligt, bevat heel wat verbeteringen, maar blijft uiteraard een ‘consensustekst’ van de reflectiegroep. Dit betekent dat het eindresultaat niet over de hele lijn gedragen is door de ganse jeugdsector. Daarom wil de Vlaamse Jeugdraad alsnog enkele cruciale knelpunten in het nieuwe decreet signaleren.

De Vlaamse Jeugdraad bracht begin maart al een proactief advies uit op het toenmalige voorontwerp van decreet en begin april op het gedeelte instellingen jeugdbeleid.

2. Algemene bedenkingen

2.1 Het samenwerkingsproces

De jeugdsector is tevreden over de samenwerking binnen de **reflectiegroep**. Deze gaf duidelijke informatie aan de sector, liet genoeg ruimte voor inspraak en dacht constructief na over mogelijke oplossingen voor knelpunten. De gezamenlijke bereidheid om een nieuw en beter decreet te creëren was groot. We hopen dat de samenwerking bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten even productief kan verlopen.

2.2 Nood aan visieontwikkeling

Een vernieuwd decreet vereist een vernieuwde **visie** op het jeugd- en kinderrechtenbeleid in Vlaanderen. Het proces dat de reflectiegroep op weg naar de decreetwijziging aflegde, kende een moeizame start. Een eenduidige visie ontbrak toen en ontbreekt nog altijd. Een heldere visie had een betere aanpak kunnen opleveren voor een aantal oude knelpunten, zoals intersectoraal werken en de volwaardige definiëring en integratie van kinderrechten.

Op het vlak van kinderrechten zijn we tevreden dat er naar een decretale verankering wordt gestreefd van de voorbereiding, redactie en verspreiding van de **alternatieve rapportage** over de rechten van het kind vanuit NGO’s.

Het verbaast ons echter dat in de lijst van instellingen onder artikel 8 hiervoor een Vlaamse instelling wordt toegevoegd. Met deze decreetwijziging werd de aangekondigde vereenvoudiging van de bovenbouw immers geconcretiseerd naar een gedeeltelijke fusie en, bijgevolg, minder instellingen.

We hopen dat de afstemming tussen deze organisatie en de instellingen wordt opgenomen in het verdere proces ter uitwerking van de vernieuwde 'bovenbouw' van het jeugdbeleid.

2.3 Te weinig aandacht voor bijzondere doelgroepen

Gelijke kansen worden één van de beoordelingscriteria voor de beleidsnota, maar toch biedt het decreet geen extra stimulansen aan organisaties om te werken met **bijzondere doelgroepen**. Het modulesysteem behandelt Vlaamse jongeren in Brussel wel al als een aparte doelgroep, maar daar blijft het bij. Het houdt verder binnen geen enkel organisatietype rekening met de andere en specifieke behoeften van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, bijvoorbeeld wat betreft de lengte van een activiteit of vorming.

2.4 Het gebruik van modules

Het decreet bevat vier inhoudelijk duidelijk onderscheiden 'organisatietypes':

1. landelijk georganiseerde jeugdverenigingen;
2. verenigingen informatie en participatie
3. cultuureducatieve verenigingen
4. politieke jongerenbewegingen.

Het vertaalt de inhoudelijke kerntaken van ieder organisatietype in modules. Vroeger was dit modulesysteem alleen van toepassing op landelijk georganiseerde jeugdverenigingen, nu breidt het uit naar de hele jeugdsector. Zo krijgen landelijk georganiseerde jeugdverenigingen, verenigingen informatie en participatie en cultuureducatieve verenigingen **in theorie** een structureel gelijke maar inhoudelijk verschillende behandeling wat betreft hun erkenningsvoorwaarden. De jeugdsector vindt dit een stevige verbetering.

In praktijk zijn de modules en de voorgestelde criteria onvoldoende op maat van een diverse en brede jeugdsector. De modules bij participatie & informatie en cultuureducatie vertrekken te fel vanuit een landelijke jeugdwerklogica. Ze houden te weinig rekening met de verschillen tussen en de eigenheden van organisaties. Daardoor kan het modulesysteem ongewenste effecten hebben, zowel bij verenigingen informatie en participatie als bij cultuureducatieve organisaties. De kwantitatieve lat ligt momenteel voor beide organisatietypes hoog. Om te passen binnen de criteria van het decreet zullen meerdere verenigingen hun werking ingrijpend moeten wijzigen.

3. Advies

3.1 Artikel 3

Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de limitatieve lijst van doelstellingen voor het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan te schrappen uit het vernieuwde decreet. Wij vinden dat jeugd- en kinderrechtenbeleid ruimer is dan de 4 beleidsdoelstellingen die nu zijn opgenomen.

De Vlaamse Jeugdraad betreurt dat de nieuwe formulering over het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan een **limitatieve lijst** van vier doelstellingen bevat. Deze ambtelijke afbakening zal beperkend werken.

3.2 Artikel 6

Staat van de jeugd

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om:

- de 'staat van de jeugd' te versterken door een kwalitatief luik toe te voegen gebaseerd op meer onderzoek over kinderen en jongeren tussen 0 en 30 jaar;

Het decreet stelt dat de Vlaamse regering zorgt voor de publicatie van een '**staat van de jeugd**'. In de praktijk blijkt dit te gaan over de JOP-monitor, die alleen jongeren van 14 tot 25 jaar omvat, en onderzoek gevoerd door Kind en Gezin. We stellen voor dat de Vlaamse overheid de staat van de jeugd versterkt door aan de JOP-monitor **een kwalitatief luik** toe te voegen gebaseerd op meer onderzoek over kinderen en jongeren tussen 0 en 30 jaar. Ook al zijn longitudinale data belangrijk, toch wordt de leefwereld van de jeugd best ook via andere manieren in kaart gebracht. Een jeugd- en kinderrechtenbeleid kan pas 'evidence based' worden als het alle leeftijds- en doelgroepen covert.

3.3 Artikel 7: de jeugdraad

Vertegenwoordigingsfunctie

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om het doel van de jeugdraad als volgt aan te vullen:

Die jeugdraad heeft als doel **de jeugd te vertegenwoordigen** en op eigen initiatief, op verzoek van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement advies uit te brengen over alle aangelegenheden die de jeugd betreffen.

De Vlaamse Jeugdraad wordt binnen het huidige decreet expliciet erkend en gesubsidieerd voor zijn **vertegenwoordigingsfunctie** van jeugd en jeugdwerk op nationale en internationale fora. Dit is cruciaal als legitimatie van de eigenheid en standpunten van een jeugdraad. Het is ons onduidelijk waarom deze functie in het voorontwerp van decreet niet opgenomen wordt, noch bij de jeugdraad, noch bij de nieuwe instelling die de jeugdraad zal ondersteunen. We adviseren dan ook om de vertegenwoordiging van de **jeugd** toe te voegen aan het takenpakket van de jeugdraad.

We adviseren om de autonome advisering van het jeugdwerk toe te voegen bij de jeugdraad en de ondersteunende instelling.

Ook de specifieke autonome vertegenwoordiging van het **jeugdwerk** zal georganiseerd moeten worden. We adviseren om ook deze functie toe te voegen bij de jeugdraad en zijn ondersteunende instelling. In de verdere uitwerking van de fusieorganisatie moet erover gewaakt worden dat dit op **autonome** wijze opgenomen kan worden.

Adviesaanleggenheden

We adviseren om de huidige omschrijving van de Vlaamse Jeugdraad te behouden voor de jeugdraad: *'De Jeugdraad heeft als doel op eigen initiatief, op verzoek van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement advies uit te brengen over alle aangeleggenheden die de jeugd betreffen. De Vlaamse Regering vraagt het advies van de Jeugdraad over ontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering.'*

Het doel van de jeugdraad wordt in het voorontwerp benoemd als adviesverlening over alle aangeleggenheden die de jeugd betreffen. Hierbij zou de adviesverlening over **ontwerpen van decreet of besluit**, zoals vandaag geldt voor de Vlaamse Jeugdraad, echter niet meer worden vermeld. Deze minimale concrete afspraak draagt nochtans sterk bij tot een optimale aanwending van de advisering van de jeugdraad door de Vlaamse Regering

Adviestermijn

We adviseren om de adviestermijn van de Vlaamse Jeugdraad te formuleren als volgt: *'De Jeugdraad brengt zijn met redenen omkleed advies uit binnen een maand na het indienen van de aanvraag. De termijn kan in gemeenzaam overleg worden aangepast. Verstrekt die termijn zonder dat het advies is uitgebracht, dan hoeft de adviesvrager niet langer te wachten.'*

In het voorontwerp zou de mogelijkheid worden voorzien voor de Vlaamse Regering om de adviestermijn van de Jeugdraad te beperken tot tien werkdagen. De Vlaamse Jeugdraad is van mening dat dergelijke spoedprocedures nadelig zijn voor de **kwaliteit van de consultatieprocessen**. De Vlaamse Jeugdraad verwijst hierbij naar het SERV-rapport en -advies betere regelgeving¹. In het document wordt geadviseerd om de consultatie van adviesraden tijdig op te zetten.

¹ Advies betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn, SERV 2010

Samenstelling van de jeugdraad

Om voldoende mogelijkheden open te houden tot concrete samenstelling van de raad, adviseren we om het artikel als volgt te formuleren:

'De jeugdraad bestaat uit ten minste 16 leden, waarvan minstens een derde jonger is dan 25 jaar bij het begin van het mandaat. Ten hoogste twee derde van de leden zijn personen van hetzelfde geslacht. De raad is onder meer samengesteld uit leden voorgedragen door verenigingen uit de Vlaamse jeugdsector.

Het lidmaatschap van de jeugdraad is onverenigbaar met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, met het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden, met het ambt van personeelslid van de Vlaamse administratie, het lidmaatschap van advies- en beoordelingscommissies die opgericht zijn ter uitvoering van dit decreet en van personeelslid van de Vlaamse instellingen voor het jeugdbeleid.

De jeugdraad bepaalt de wijze van samenstelling en verkiezing. Zij legt deze procedure ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor.'

De minimale numerieke samenstelling, onverenigbaarheden en bepalingen rond leeftijd en geslacht zijn relevant om decretaal vast te leggen, alsook de gegarandeerde aanwezigheid van leden voorgedragen door de jeugdsector. De verdere wijze van **samenstelling en verkiezing** kan in onze ogen bepaald worden door de jeugdraad, mits een goedkeuring van de procedure door de Vlaamse Regering.

3.4 Artikel 8: de instellingen jeugdbeleid

Taken van de nieuwe 'Vlaamse Instelling'

We adviseren om de concrete juridische structuur van de jeugdraad en de nieuwe instelling tot onderwerp te maken van het verdere proces ter vormgeving van de fusie.

De nieuwe instelling zou als opdracht krijgen om de jeugdraad te ondersteunen. In de memorie van toelichting lezen we dat de jeugdraad een feitelijke vereniging wordt. We verwachten echter dat de jeugdraad en de instelling **geïntegreerd kunnen samenwerken**, met bijzondere aandacht voor de autonome werking van de jeugdraad. De verwachtingen naar de jeugdraad inzake advisering, participatieve processen en bereikte doelgroepen zijn immers groot. Dit kan enkel waargemaakt worden door een doorgedreven professionele ondersteuning, zoals vandaag het geval is binnen de Vlaamse Jeugdraad.

Subsidiebedrag van de nieuwe Vlaamse instelling

We adviseren volgende formulering:

‘De Vlaamse Regering bepaalt op basis van de beleidsnota die de vereniging voor de volgende vier jaar opstelt het bedrag dat aan die vereniging wordt toegekend als werkingssubsidie. Dit budget bedraagt minimaal 6,9 procent² van het totaal van de kredieten, ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor de subsidiëring, bepaald in dit decreet. De werkingssubsidie wordt toegekend in de vorm van een vierjaarlijks financieringsbudget.’

In de toelichting lezen we dat het de intentie is om de totaliteit van de middelen die vandaag beschikbaar zijn voor de Vlaamse instellingen de volgende jaren niet te verminderen. De instellingen betrokken bij de fusieoperatie gaven eerder aan dat ze hun fusie willen doorvoeren met het perspectief van niet-krimpende middelen voor de volgende beleidsperiode. Tevens hopen zij op een intentie van de Vlaamse overheid om te voorzien in huisvesting. Voorlopig lezen we hiervoor echter geen enkele garantie in de memorie van toelichting of het decreet.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om in het decreet een **garantieregeling** te voorzien voor de Vlaamse instelling ter hoogte van de som van de huidige subsidiebedragen van de Vlaamse Jeugdraad, Steunpunt Jeugd en VIP Jeugd. Dit om de diverse kerntaken uit te voeren. Dit bedrag wordt best uitgedrukt als percent van het totaal van de kredieten om mee te kunnen evolueren met de hoogte van de kredieten. Dit systeem is vergelijkbaar met de huidige subsidiegarantie van de Vlaamse Jeugdraad (ten minste één percent en ten hoogste 2,5 % van de kredieten voor de subsidiëring, bepaald in het decreet). Bovendien vragen we om in de memorie van toelichting de intentie op te nemen om te voorzien in huisvesting voor deze instelling.

3.5 Artikel 9

In de memorie van toelichting lezen we het volgende : ‘Deelwerkingen van lokale jeugdwerkinitiatieven kunnen an sich niet voor erkenning in aanmerking worden genomen’. Dit vormt een probleem voor het ledenaantal van Vlaamse organisaties die ondersteuning bieden aan lokale jeugdwerkingen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Binnen deze deelsector werden de laatste jaren immers meerdere grote fusies doorgevoerd tussen lokale werkingen. We adviseren aan de Vlaamse overheid om hiervoor een oplossing te zoeken met de betrokken organisaties.

---

² Dit percentage is het resultaat van een interne rekeningoefening obv de huidige subsidiebedragen die aan de betrokken organisaties worden toegekend.

3.6 Artikel 10

Definitie verenigingen informatie en participatie

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 10 §1 als volgt te wijzigen:

‘om te worden gesubsidieerd als vereniging informatie en participatie moet een vereniging een of meer van volgende taken vervullen:

1. een kwaliteitsvol informatieaanbod voor of over de jeugd of over de rechten van het kind maken of overbrengen;
2. participatieprocessen van de jeugd aan het beleid van overheden of instellingen begeleiden, met als doel de jeugd betrekken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het beleid van overheden of instellingen;
3. mediaproductie door en over de jeugd begeleiden.’

Dit moet zowel blijken uit haar doelstellingen, zoals geformuleerd in haar statuten, als uit haar activiteiten.

We suggereren om de uniformiteit binnen het decreet te verhogen door de definitie van verenigingen informatie en participatie aan te passen naar analogie met die van andere organisatietypes. De huidige formulering veronderstelt een opsomming van de doelstellingen in de statuten. Dat vinden we een beperkende verplichting. De toevoeging van ‘blijken uit’ maakt het mogelijk om de statuten voldoende ruim te formuleren.

Modules Informatie en Participatie

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om aan artikel 10 §2 een extra module 8° toe te voegen: ‘onderzoek naar de leefwereld van kinderen en jongeren’. Deze module komt maximaal 2 keer in aanmerking voor erkenning. Artikel 10 wordt uitgebreid met een extra paragraaf: ‘Een vereniging die de module **onderzoek naar de leefwereld van** kinderen en jongeren realiseert, presteert op jaarbasis wetenschappelijk onderbouwd empirisch onderzoek met kinderen en jongeren. De vereniging kan de gehanteerde onderzoeksmethodologie verantwoorden.’

De Vlaamse jeugdraad wil een **extra module ‘onderzoek naar de leefwereld van kinderen en jongeren’** toevoegen voor het organisatietype participatie en informatie. Onderzoek naar de leefwereld van kinderen en jongeren en naar de manier waarop zij maatschappelijke ontwikkelingen ervaren, komt alle jeugd ten goede. Daarom is het belangrijk dat organisaties binnen de jeugdsector zich gedeeltelijk kunnen toeleunen op dergelijk onderzoek en daarvoor ook erkend worden. Mede dankzij dit systeem kunnen we een vruchtbare mix van modules nastreven. Voor de beoordelingscriteria stellen we voor om dezelfde criteria te hanteren die ook in de extra projectlijn onderzoek voorgesteld worden.

Duur van de modules

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de minimumduur van 2 uur, zoals vermeld in modules 1°, 2° en 5° van artikel 10, te wijzigen naar 1 uur. Die aanpassing beïnvloedt de impact van deze module niet aangezien het totale aantal te realiseren uren behouden blijft.

De initiatieven in module 1°, 2° en 5° van artikel 10 moeten minstens 2 uur duren. Deze norm baseert zich op de bestaande modules binnen het landelijke jeugdwerk. Maar **jeugdinformatie overbrengen of inspraakmethoden toepassen**, kan heel intensief zijn, soms té intensief voor een sessie van 2 uur. Bovendien is het niet altijd zinvol of relevant om kinderen en jongeren zo lang ‘ bezig ’ te houden. De minimumgrens van 2 uur per bijeenkomst dreigt in de praktijk vooral kinderen met een kortere aandachtsspanne uit te sluiten, wat een ongewenst neveneffect zou zijn. We denken dan aan jongere kinderen of kinderen en jongeren met een cognitieve handicap. Tot slot is het niet evident om van jeugdbewegingen, scholen, jeugdleden e.a. een tijdsbesteding van 3 keer 2 uren te vragen.

Aantal erkenningen van de modules

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 10 §2 als volgt aan te passen: ‘De modules 2°, 3°, 4°, 5° en 7° kunnen elk maximaal vier keer voor erkenning in aanmerking komen, de module 8° maximum 2 maal. De module 6° moet minstens eenmaal gecombineerd worden met de module 4°.

Sommige organisaties participatie en informatie hebben een verscheiden werking, andere specialiseren zich. Voor de gespecialiseerde werkingen is de beperking tot 3 keer indienen van een module de doodsteek. Zij moeten namelijk voor de helft van hun erkenning gaan diversifiëren of een andere specialisatie uitbouwen, vaak in concurrentie met een andere organisatie. Wetende dat de meeste verenigingen vrij klein zijn en een relatief laag subsidiebedrag krijgen, is dat proces een hoge tot onoverkomelijke drempel. De Vlaamse Jeugdraad vindt het noodzakelijk de **beperking ‘maximaal 3 keer intekenen op eenzelfde module’ te wijzigen naar maximaal 4**. Zo willen we zinloze concurrentie vermijden tussen enerzijds organisaties binnen hetzelfde type en anderzijds binnen de jeugdsector. Een verhoging naar 4 geeft organisaties de mogelijkheid om zich gedeeltelijk te specialiseren, creëert voldoende diversiteit binnen de jeugdsector en bevordert onderlinge samenwerking.

Formulering van artikel 10 §5 2° alinea 2°

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om in artikel 10 §5 2° alinea 2° de formulering ‘het informatieproduct krijgt inhoud en vorm in samenwerking met de doelgroep waarvoor het is bedoeld’ te wijzigen naar ‘bij de ontwikkeling van het informatieproduct is de jeugd betrokken’.

Module 3° ‘**aanmaken van informatieproducten voor of over de jeugd**’ stelt als voorwaarde dat het informatieproduct inhoud en vorm krijgt in *samenwerking* met de doelgroep. We vragen ons af hoe strikt deze bepaling is. We vinden het vooral belangrijk dat de jeugd *betrokken is* bij de inhoud en vorm van het informatieproduct.

Uitbreiding van artikel 10 §6

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de module in artikel 10 §6 als volgt te wijzigen: ‘Een vereniging die de module vorming **over de jeugd of van jeugdwerkers of jeugdreducties** realiseert, presteert op jaarbasis minstens 75 vormingsuren, gespreid over minstens 10 vormingsinitiatieven. De initiatieven hebben een duidelijk vormend karakter. Ze zijn **interactief** opgebouwd en verlopen onder pedagogische begeleiding.

Module 2° “**informer**en van de jeugd buiten de vrije tijd of informeren over de jeugd” neemt jeugdinformatieverstrekkers niet op als doelgroep. De activiteit is in die module bovendien verruimd naar ‘niet interactief’ en met 25 deelnemers per begeleider. **Interactieve vorming over de jeugd**, toch een kerntaak van verenigingen informatie en participatie, krijgt daardoor nergens een expliciete plaats. Daarom willen we ‘over de jeugd’ toevoegen aan module 4. Mocht dit leiden tot teveel vorming over de jeugd, dan kan een extra beperking op de combinatie van deze en module 2 worden toegevoegd.

Wijziging artikel 10 §7

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 10 §7 als volgt te wijzigen:

- Een vereniging die de module ‘begeleiding van beleidsparticipatieprocessen’ realiseert, ondersteunt ten minste 20 activiteiten in het kader van een beleidsparticipatieproces.
- De vereniging realiseert deze ondersteuning tijdens de beleidsperiode met deelnemers in ten minste 4 provincies. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt gelijkgesteld met een provincie.
- Als beleidsparticipatieproces beschouwen we een proces dat de jeugd ondersteunt bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het beleid van overheden of instellingen vertrekkend vanuit de noden, behoeften en wensen van de jeugd en in overleg met de betrokken overheid of instelling.
- Elk proces heeft minstens 3 activiteiten waaraan tenminste 6 kinderen of jongeren deelnemen of 4 beleidsactoren. Elke activiteit duurt minimaal 1 uur en maximaal 8 uur per dag.
- Alleen de processen waarvan al 3 activiteiten plaatsgevonden hebben of die afgelopen zijn in het jaar waarover gerapporteerd wordt, komen in aanmerking voor het realiseren van deze module.
- Wanneer de module ‘begeleiding van beleidsparticipatieprocessen’ meerdere malen wordt gerealiseerd, wordt het aantal activiteiten in evenredige mate vermeerderd.

De module 5° ‘**begeleiding van beleidsparticipatieprocessen**’ is te jeugdwerkmethode-gericht geformuleerd. Soms is het wenselijk om via een **andere methode** dan groepsactiviteiten kinderen en jongeren te laten participeren. Daarnaast zijn we verbaasd dat een beleidsparticipatieproces maximaal 12 maanden mag duren. Sommige trajecten duren immers langer dan 1 jaar, bijvoorbeeld bij het bouwen van een nieuwe fuifzaal, in de ruimtelijke planning, het gemeentelijk cultuurbeleid of in de opmaak van beleidsplannen. We zijn overtuigd dat ook een dergelijk langdurig proces zinvol kan zijn en dat kinderen en jongeren ook hieraan moeten kunnen participeren. Tot slot vinden we het belangrijk om in dit soort processen voldoende **vraaggestuurdheid** te bewaren. De huidige formulering dwingt organisaties om een aanbod te ontwikkelen voor bepaalde provincies en vragen van elders te weigeren.

Lager aantal te beantwoorden vragen

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om het aantal te beantwoorden vragen van of over jeugd (artikel 10 §9) te verlagen van 1.250 naar 750. De formulering wordt dan:
 ‘Een vereniging die de module ‘beantwoorden van vragen van of over de jeugd’ realiseert, registreert op jaarbasis 750 beantwoorde vragen van of over de jeugd.’

Module 7° “**beantwoorden van vragen van of over de jeugd**” stelt 1.250 beantwoorde vragen voorop. Dat cijfer is hoog. Het is het aantal deelnemersuren bij activiteiten uit het landelijke jeugdwerk. De twee hebben echter niets met elkaar te maken. We zijn van mening dat **750** een correcter aantal is. Het behandelen van individuele vragen is immers heel tijdsintensief en zo benadrukken we ook het belang van het kwalitatieve antwoorden .

criterium aantal deelnemers schrappen

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om het criterium ‘aantal deelnemers per begeleider’ te schrappen en te vervangen door de formulering ‘de vereniging toont haar interne strategie aan inzake de wijze waarop de kwaliteit van het begeleiden van vorming en activiteiten wordt bewaakt.’

Bij de activiteiten bedoeld in artikel 10 §3, §4, §6, §7 en §8, 2° geldt het **criterium x aantal deelnemers per begeleider**. We vinden dit een raar gegeven in een informatiecontext. Het is perfect mogelijk om met 1 begeleider informatie over te brengen aan jeugdleden van 30 mensen of aan 40 politieagenten...

3.7 Artikel 11 Cultuureducatieve verenigingen

Zoals we eerder al aangaven, zijn de modules binnen het onderdeel cultuureducatie ingevuld vanuit een landelijk jeugdwerklogica. Het is omwille van de diversiteit bij de cultuureducatieve organisaties en de verschillen tussen ‘specialisten’ (niche)organisaties en ‘generalisten’ cultuureducaties met een bredere werking, moeilijk om tot een volledig gedragen resultaat binnen de hele subsector te komen. Hierdoor is er geen consensus onder de cultuureducatieve verenigingen over de kwantitatieve normen die het nieuwe decreet hen oplegt. We formuleren hieronder een aantal wijzigingen die meer tegemoet komen aan de eigenheid van cultuureducatie als onderdeel van de brede jeugdsector.

Definitie cultuureducatieve verenigingen

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 11 §1aan te passen naar analogie met de definitie van andere organisatietypes.

Om te worden gesubsidieerd als cultuureducatieve vereniging moet een vereniging volgende doelstellingen vervullen:

1° de artistieke creativiteit van de jeugd stimuleren

2° de jeugd de taal van de kunsten leren begrijpen en gebruiken

Dit moet zowel blijken uit haar doelstellingen, zoals geformuleerd in haar statuten, als uit haar activiteiten.

We suggereren om de uniformiteit binnen het decreet te verhogen door de definitie van cultuureducatieve verenigingen aan te passen naar analogie met die van andere organisatietypes. De toevoeging van ‘blijken uit’ maakt het mogelijk om de statuten voldoende ruim te formuleren.

Modules cultuureducatieve verenigingen

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de minimale duur van 2 uur, vermeld in modules 1°, 2° en 3° van artikel 11, te verlagen naar 1 uur. Die aanpassing beïnvloedt de impact van deze module niet aangezien het totale aantal te realiseren uren niet wijzigt.

De initiatieven in module 1°, 2° en 3° van artikel 11 moeten minstens 2 uur duren. Deze norm baseert

zich op de bestaande modules binnen het landelijke jeugdwerk. Maar **cultuureducatieve activiteiten of vormingen organiseren** kan zeer intensief zijn. Bovendien is het niet altijd zinvol of relevant om kinderen en jongeren zo lang ' bezig ' te houden. De minimumgrens van 2 uur per bijeenkomst dreigt in de praktijk vooral kinderen en jongeren met een kortere aandachtsspanne uit te sluiten, wat een ongewenst neveneffect zou zijn. We denken dan aan de bijzondere doelgroepen en kinderen of jongeren met een cognitieve handicap. Tot slot is het niet evident om van culturele centra, scholen, e.a. een tijdsbesteding van 2 uren te vragen.

Uitbreiding van artikel 11 §2 en §6

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 11 §2 en §6 als volgt aan te passen:

- §2 De module 'begeleiden van jongeren naar een artistiek product' kan maximum driemaal erkenning krijgen.
- §6 Een cultuureducatieve vereniging die de module 'begeleiden van jongeren naar een artistiek product' realiseert, voert minimaal 3 trajecten in de vrije tijd uit met telkens een minimum van 20 uren. De deelnemers zijn tussen 3 en 30 jaar en doorlopen het hele traject. Elk van deze trajecten leidt via minstens 3 contactmomenten met de begeleider tot een artistiek product, gemaakt door de jongeren, met een publiek toonmoment. De begeleiding van jongeren naar een artistiek product moet zowel pedagogische als artistieke doelstellingen hebben en verlopen via een interactief proces onder deskundige begeleiding. Stages en opdrachten in het kader van een opleiding zijn uitgesloten. Enkel trajecten die afgelopen zijn in het jaar waarover wordt gerapporteerd, komen in aanmerking voor het behalen van deze module.

Organisaties mogen de module 'begeleiden van jongeren naar een artistiek product' maar eenmaal realiseren. Deze module behoort echter tot de kern van cultuureducatie en is een belangrijk onderdeel van het brede jeugdwerk. Daarom stellen we voor het aantal keren dat deze module ingebracht mag worden voor erkenning te verhogen naar 3.

Daarnaast vragen we om de **leeftijdsgrenzen** bij deze module analoog te maken aan de rest van het decreet.

3.8 Artikel 15

Definitie politieke jongerenbewegingen

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om artikel 15 § 1 als volgt te wijzigen:

Om te worden gesubsidieerd als politieke jongerenbeweging moet een beweging de jeugd stimuleren om actief burgerschap op te nemen, en de jeugd sensibiliseren en vormen met het oog op haar participatie in de politieke besluitvorming, in de werking van een welbepaalde politieke partij en in het maatschappelijk debat.

Dit moet zowel blijken uit haar doelstellingen, zoals geformuleerd in haar statuten, als uit haar activiteiten.

De formulering 'personen die jonger zijn dan eenendertig jaar' adviseren we te wijzigingen in 'personen tot en met 30 jaar'.

We suggereren om de uniformiteit binnen het decreet te verhogen door de definitie van politieke jongerenbewegingen aan te passen en ook de formulering over de leeftijdscategorie te wijzigen

zodat deze in het hele decreet uniform is. De toevoeging van 'blijken uit' aan de definitie, maakt het mogelijk om de statuten voldoende ruim te formuleren.

3.9 Artikel 16

Projectsubsidies

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om:

- de laatste alinea van artikel 16 §2 te wijzigen in 'Enkel projecten die inspelen op ontwikkelingen of opportuniteiten die niet opgenomen werden in de subsidieovereenkomst en die voor de vereniging een bijzonder karakter hebben, komen in aanmerking voor subsidiëring op basis van deze paragraaf';
- te werken met één enkele indiendatum voor de aanvullende projectsubsidies;
- aan artikel 16 §4 'Alleen organisaties die gesubsidieerd worden onder dit decreet kunnen intekenen op deze projectoproep.' als extra voorwaarde toe te voegen.

Wat betreft de **projectsubsidies** stellen we twee positieve vernieuwingen vast. Ten eerste zijn de experimentele projectsubsidies vanaf nu toegankelijker. Nieuwe verenigingen kunnen inhoudelijk breder en qua termijn langer experimenteren. Daarnaast kunnen cultuureducatieve organisaties, in tegenstelling tot vroeger, intekenen op aanvullende subsidies voor projecten met een eenmalig en bijzonder karakter. Toch is de Vlaamse Jeugdraad niet tevreden over de huidige formulering in artikel 16 §2: 'enkel projecten die inspelen op ontwikkelingen of opportuniteiten die niet konden worden voorzien bij het opstellen van de beleidsnota en die voor de vereniging een eenmalig en bijzonder karakter hebben, komen in aanmerking voor subsidiëring'. We vinden deze onduidelijk en illustreren dit met een voorbeeld: de viering van een X-jarig bestaan kan voorzien worden bij het opstellen van de beleidsnota maar is wel een eenmalig feit met een bijzonder karakter. Het is voor ons niet duidelijk of dit onder projectsubsidies kan vallen of niet. Bovendien is de communicatie vanuit de afdeling jeugd hierover zeer dubbelzinnig. Daarom stellen we voor om de formulering 'ontwikkelingen of opportuniteiten die niet konden worden voorzien bij het opstellen van de beleidsnota ...' te vervangen door 'die niet opgenomen werden in de subsidieovereenkomst'. Verder pleiten we ook voor één enkele indiendatum voor de aanvraag van aanvullende projectsubsidies. Zo krijgt de jeugdsector voor de aanvang van het subsidiejaar duidelijkheid over het beschikbare budget.

De toevoeging van de **oproep voor de subsidiëring van vernieuwend onderzoek** is voor ons volledig nieuw en kwam niet aan bod tijdens de besprekingen van de reflectiegroep. We erkennen het belang van onderzoek maar toch roept deze projectsubsidie heel wat vragen op: Welke middelen zullen hieraan gekoppeld worden? Welke doelgroep wordt hier beoogd? De Vlaamse Jeugdraad vindt dat deze projectoproep voorlopig geen garanties biedt dat er effectief budgetten voor onderzoek vanuit de jeugdsector naar de leefwereld van kinderen en jongeren vrijgemaakt zullen worden. We blijven daarom pleiten voor een module onderzoek bij verenigingen informatie en participatie. Voor die module kan volgens ons zelfs beroep gedaan worden op de criteria zoals geformuleerd in artikel 16 §4.

3.10 Artikel 17

Samenwerkingsverbanden

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om een correcte formule op te nemen in de uitvoeringsbesluiten bij het nieuwe decreet, die samenwerkingsverbanden tussen organisaties vastlegt en stimuleert.

Het nieuwe decreet voert een modulesysteem in voor alle organisatietypes. Vroeger was de realisatie van modules alleen van belang voor organisaties binnen het landelijke jeugdwerk, vanaf nu geldt dit voor alle organisaties binnen het decreet. We vrezen dat dit nefaste gevolgen kan hebben voor mogelijke **samenwerkingsverbanden** tussen jeugdorganisaties. Bij samenwerking zal immers altijd de vraag opduiken wie welke activiteiten, uren of deelnemersaantallen mag inbrengen om een module te realiseren en bijgevolg wie al dan niet erkend wordt. Omdat de verenigingen informatie en participatie grotendeels ten dienste van andere organisaties werken, kunnen zij hier de dupe van worden. Het kan toch niet de bedoeling zijn samenwerkingsverbanden met organisaties binnen de jeugdsector af te straffen ten voordele van samenwerkingsverbanden met organisaties buiten de sector? Integendeel, samenwerking tussen jeugdorganisaties moet aangemoedigd en erkend worden. Uitwisseling van ervaringen, kennis en expertise komt de brede jeugdsector en bij uitbreiding kinderen en jongeren ten goede.

Bijkomende beoordelingscriteria

De Vlaamse Jeugdraad adviseert om in de laatste alinea van artikel 17 §2 het cijfer 6 te wijzigen in 12.

De Vlaamse Regering mag bijkomende beoordelingscriteria bepalen ter aanvulling van de criteria opgesomd in het decreet. Om een beleidsplanningstraject participatief en kwalitatief te kunnen doorlopen, moeten eventuele bijkomende criteria uiterlijk **12 maanden** voor de uiterste indiendatum van de beleidsnota bekend zijn. Een periode van 6 maanden volstaat alleen om nog kleine wijzigingen door te voeren.

3.11 Artikel 19

Overgangperiode

De Vlaamse Jeugdraad vraagt om flexibel om te springen bij de beoordeling van organisaties tijdens de overgangperiode tussen het huidige en het nieuwe decreet.

Een nieuw decreet brengt aanpassingen van organisaties met zich mee. Zowel voor verenigingen informatie en participatie als voor cultuureducatieve organisaties is het de eerste keer dat ze met een modulesysteem zullen werken. De Vlaamse overheid verwacht van hen dat ze zich in hun lopende beleidsperiode al 'omscholen' naar de normen van het nieuwe decreet. In realiteit betekent dit dat doelstellingen uit de subsidieovereenkomst vervangen worden door andere doelstellingen in functie van het nieuwe modulesysteem. We vragen dat de Vlaamse Overheid bij dit omschakelingsproces ondersteunend en gematigd optreedt ten opzichte van jeugdorganisaties.

3.12 Suggesties voor de (nabije) toekomst

De Vlaamse Jeugdraad doet volgende suggesties voor de toekomst:

- ontwikkeling van een intersectoraal beleidskader, al dan niet binnen het decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid, waarbinnen jeugdorganisaties ook op andere beleidsdomeinen structureel actief kunnen zijn;
- opstarten van een traject om het Vlaamse Jeugdbeleid aan te passen aan de gevolgen van de interne staatsvorming;
- opstarten van een traject en taakverdeling ter voorbereiding van de nieuwe aankomende lokale planningsperiode
- doorstart van de reflectiegroep en actieve betrokkenheid in de opmaak van uitvoeringsbesluiten.

Een oplossing voor intersectoraal werken

Jeugdbeleid is categoriaal beleid en vertrekt dus best vanuit een crosssectorale invalshoek. Heel wat organisaties uit het jeugdwerk spelen daarop in. Ze vertrekken vanuit de leefwereld van kinderen en jongeren en net daardoor overschrijden ze snel de grens met andere beleidsdomeinen als welzijn, arbeid, onderwijs ... De Vlaamse Jeugdraad stelt vast dat het nieuwe decreet organisaties nog altijd weinig of geen kansen en stimulansen biedt om intersectoraal te werken. We dringen daarom aan op de ontwikkeling van een **intersectoraal beleidskader**, al dan niet binnen het decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid, zodat jeugdorganisaties ook op andere beleidsdomeinen structureel actief kunnen zijn.

De gevolgen van de interne staatshervorming

Momenteel is het proces van de interne staatshervorming volop aan de gang. Dit heeft voor het provinciale jeugdbeleid consequenties die we nu nog niet kunnen inschatten. Het Vlaamse jeugdbeleid zal zich ten gepaste tijde moeten afstemmen op het wijzigingsproces en de evoluties rond het regionale jeugdbeleid. Daarom vraagt de Vlaamse Jeugdraad om onmiddellijk na wijzigingen in het lokale provinciale jeugdbeleid **een traject te starten** om het decreet Vlaams jeugdbeleid aan te passen.

De gevolgen van de lokale planlastvermindering

Ook de aanpassingen aan het decreet houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid zijn volop aan de gang n.a.v. de planlastenvermindering voor lokale besturen. De Vlaamse overheid zal ook samen met het Vlaamse werkveld flankerende maatregelen moeten voorzien om het lokaal jeugdbeleid in al zijn facetten te ondersteunen. We adviseren om hiervoor **een traject en taakverdeling te starten** ter voorbereiding van de nieuwe aankomende lokale planningsperiode.

Doorstart reflectiegroep

Het proces van de decreetswijziging stopt natuurlijk niet bij een gewijzigd decreet. De **uitvoeringsbesluiten moeten** nog opgemaakt worden. De reflectiegroep stelde al voor om ook deze fase samen aan te pakken. Daarom vragen we nogmaals expliciet dat de reflectiegroep blijft samenkomen en opnieuw een duidelijke opdracht krijgt bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten. We hopen dat de reflectiegroep opnieuw een constructief samenwerkingsproces kan afleggen en engageren ons hier graag voor. We geven de reflectiegroep nu al een aantal **aandachtspunten** mee.

Het lijkt ons noodzakelijk dat de uitvoeringsbesluiten duidelijke bepalingen opnemen over de **leidraad bij de opmaak van de beleidsnota en de criteria waarop de beleidsnota** beoordeeld wordt. We pleiten voor duidelijkheid en adviseren om waar nodig te werken met concrete praktijkvoorbeelden (cases) om interpretatieverschillen tussen de minister, de adviescommissie, de afdeling jeugd en de jeugdsector te voorkomen. We zijn overtuigd dat een duidelijke 'vertaling' van dit decreet een groot aantal mogelijke misverstanden in de toekomst kan vermijden.

Wat de **financiering** betreft suggereren we om op zijn minst te werken met aparte allocatie voor de structurele subsidies van alle jeugdorganisaties, een allocatie voor de Vlaamse instellingen, een allocatie voor de politieke jongerenbewegingen en een allocatie voor de projectsubsidies. Zo blijven de structurele subsidies duidelijk onderscheiden van de projectsubsidies

en beschikken alle jeugdorganisaties over dezelfde voor- en nadelen (o.a. indexering, besparingsmaatregelen, ...)

Het nieuwe decreet zal sowieso een aantal ingrijpende veranderingen met zich meebrengen. Op een deel van die wijzigingen hebben we nu al een zicht, maar de kans is groot dat er ook onvoorziene veranderingen opduiken. Daarom stellen we voor het nieuwe **decreet** **tijdig te evalueren**. Hier zien we opnieuw een taak weggelegd voor de reflectiegroep. Die moet regelmatig bijeenkomen om effecten permanent op te lijsten en indien nodig aan te pakken.